

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему «Бартерні операції у системі бухгалтерського обліку та оподаткуванні на вітчизняних підприємствах (на прикладі ТОВ «Антеї Сан»)»
(назва теми)

Виконавець:

студентка Центру заочної та вечірньої форм навчання

Кузовенкова Ірина Олегівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

доктор економічних наук, професорка

(науковий ступінь, вчене звання)

Артюх Оксана Валентинівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Забезпечення макроекономічної рівноваги є важливим чинником стабільного розвитку економіки країни. Одним із головних макроекономічних індикаторів економічної рівноваги є грошовий обіг, на стан якого впливає низка чинників, зокрема рівень бартерних операцій у національній економіці. В Україні бартерні операції пов'язані насамперед з інфляційними процесами та дефіцитом грошових коштів. Такі явища спостерігаються і у зовнішньоекономічній діяльності - через ненадходження в країну іноземної валюти відбуваються розрахунки з нерезидентами у негрошовій формі. Втім є і позитивні аспекти: бартерні операції обумовлюють зменшення грошових готівкових та безготівкових операцій, мінімізацію витрат, пов'язаних з банківською комісією, та, відповідно, економію грошових коштів.

На сучасному етапі простежується збільшення бартерних операцій, що пов'язано зі зростанням економічної кризи. Тому дослідження значимості таких операцій для економічного розвитку суб'єктів господарювання та країни загалом, їх відображення у системі обліку та оподаткування є актуальними, що і визначило тему магістерської роботи.

Мета дослідження – вивчення теоретико-методичних аспектів обліку та оподаткування бартерних операцій на вітчизняних підприємствах, розгляд проблемних питань та шляхів їх вирішення.

Завдання дослідження:

- розкрити економічну сутність бартерних операцій, їх визначення та види у світлі стандартів обліку;
- дослідити порядок відображення бартерних операцій у бухгалтерському обліку та оподаткуванні;
- надати загальну організаційно-економічну характеристику досліджуваного підприємства ТОВ «Антей Сан»;
- розглянути особливості обліку та оподаткування бартерних операцій на митній території України та за її межами;
- проаналізувати фінансовий стан ТОВ «Антей Сан»;
- розкрити методичні підходи до оцінювання ефективності експортно-імпортних операцій у системі управління вітчизняних підприємств;
- визначити методичні засади організації та ведення державного митного контролю бартерних операцій та унаочнити сучасні виклики і перспективи розвитку.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади, діюча практика обліку та оподаткування бартерних операцій.

Об'єкт дослідження – облік, аналіз, контроль та оподаткування бартерних операцій у системі управління вітчизняного підприємства ТОВ «Антей Сан».

Методи дослідження. В роботі використані методи співставлення та узагальнення, аналіз та синтез (при дослідженні процесів обліку та контролю, функціонування системи оподаткування), фінансовий аналіз, статистична вибірка,

економіко-математичні методи (при проведенні аналітичної роботи, під час оцінювання об'єктів дослідження), логічний та нормативний методи, системний підхід.

Інформаційна база дослідження – законодавчі акти України, національні та міжнародні стандарти бухгалтерського обліку, інші нормативно-правові документи у сфері обліку та оподаткування, довідники, монографії, наукові статті, матеріали науково-практичних конференцій, Інтернет-ресурси, а також засновницькі документи, договори з контрагентами, первинна та інша облікова документація, фінансова та податкова звітність досліджуваного підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (30 найменувань) та 8 додатків. Загальний обсяг роботи становить 64 сторінок. Робота містить 17 таблиць, 8 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні основи бухгалтерського обліку та оподаткування бартерних операцій»* розкривається економічна сутність бартерних операцій, їх визначення та види у світлі стандартів обліку. Досліджується порядок відображення бартерних операцій у бухгалтерському обліку та оподаткуванні.

У другому розділі *«Бартерні операції у системі обліку та оподаткуванні ТОВ «Антей Сан»* надається загальна організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства, розглядаються особливості обліку та оподаткування бартерних операцій на митній території України та за її межами.

У третьому розділі *«Аналіз і контроль бартерних операцій на вітчизняних підприємствах: методичні та прикладні аспекти»* аналізується фінансовий стан ТОВ «Антей Сан», розкриваються методичні підходи до оцінювання ефективності експортно-імпорتنих операцій у системі управління вітчизняних підприємств. Визначаються методичні засади організації, ведення державного митного контролю бартерних операцій та унаочнюються сучасні виклики і перспективи розвитку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Розкриття економічної сутності бартерних операцій, їх нормативне визначення у світлі бухгалтерських стандартів обліку, розгляд різних видів бартерних операцій в залежності від їх об'єктів дали можливість узагальнити методологічні підходи до таких операцій в обліковій системі.

2. Дослідження порядку організації бухгалтерського обліку та основних положень оподаткування бартерних операцій, проведених як на митній території України, так і за її межами, обумовило визначення специфіки формування облікової та податкової інформації відносно бартерних операцій.

3. Для вивчення діючої практики організації та ведення обліку у роботі наведена загальна організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства - ТОВ «Антей Сан», основним видом діяльності якого була оптова та роздрібна торгівля санітарно-технічним обладнанням як на вітчизняному, так і на світовому ринках.

4. З'ясовано, що на ТОВ «Антей Сан» бартерні операції відображаються в обліку та звітності у відповідності до законодавчих актів та інших нормативно-правових документів на підставі первинної документації. Податкові розрахунки за такими основними податками, як податок на прибуток та ПДВ здійснюються на підставі первинних документів у світлі вимог податкового законодавства. Нарахування податкових платежів та їх сплата у відповідні бюджети здійснюються своєчасно та у повному обсягу.

5. Результати аналізу фінансового стану ТОВ «Антей Сан», який здійснювався за допомогою коефіцієнтів платоспроможності, ліквідності; прибутковості, ділової активності, фінансової стійкості, показали, що для поліпшення фінансового стану підприємству доцільно залучати внутрішні резерви, поповняти власні оборотні кошти, збільшувати обсяги продажу та мінімізувати витрати. З ціллю уникнення кризового фінансового стану необхідно постійно аналізувати ефективність використання як власних, так і позикових джерел фінансування.

6. На підставі визначення показників виконання експортно-імпортних контрактів оцінена ступінь їх виконання в залежності від низки факторів та запропоновано аналізувати причини порушень умов договорів і розробляти заходи вирішення всіх проблемних аспектів.

7. Дослідження основних положень митного контролю експортно-імпортних операцій дало можливість виявити проблемні аспекти, з якими стикаються фахівці, та розкрити основні напрями удосконалення митного контролю.

АНОТАЦІЯ

Кузовенкова І. О. «Бартерні операції у системі бухгалтерського обліку та оподаткування на вітчизняних підприємствах (на прикладі ТОВ «Антей Сан»)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою професійного спрямування «Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності». – Одеський національний економічний університет. Одеса, 2024.

Кваліфікаційна робота складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – діюча система обліку та оподаткування бартерних операцій на ТОВ «Антей Сан».

У роботі розкривається економічна сутність бартерних операцій, їх визначення та види у світлі стандартів обліку. Досліджується порядок відображення бартерних операцій у бухгалтерському обліку та оподаткуванні. Надається загальна організаційно-економічна характеристика досліджуваного підприємства та розглядаються особливості обліку та оподаткування бартерних операцій, які проводяться як на митній території України, так за її межами. Аналізується фінансовий стан ТОВ «Антей Сан», розкриваються методичні підходи до оцінювання ефективності експортно-імпортних операцій у системі управління вітчизняних підприємств. Визначаються методичні засади організації, ведення державного митного контролю бартерних операцій та унаочнюються сучасні виклики і перспективи розвитку.

Ключові слова: бартерні операції, документальне забезпечення, ефективність експортно-імпортних операцій, митний контроль.

ANNOTATION

Kuzovenkova I. O. "Barter transactions in the accounting and taxation system at domestic enterprises (on the example of «Antey San» LLC)".

Thesis for a Master degree in specialty 071 «Accounting and Taxation» under the master's program «Accounting, audit and taxation of business activities». – Odessa National Economic University. Odessa, 2024.

Thesis consists of three chapters. Object of study – the current system of accounting and taxation of barter transactions at «Antey San» LLC.

The paper reveals the economic essence of barter transactions, their definition and types in the light of accounting standards. The procedure for reflecting barter transactions in accounting and taxation is studied. The general organizational and economic characteristics of the enterprise under study are given and the features of accounting and taxation of barter transactions carried out both in the customs territory of Ukraine and beyond are considered. The financial condition of «Antey San» LLC is analyzed, methodological approaches to assessing the effectiveness of export-import transactions in the management system of domestic enterprises are revealed. The methodological principles of organizing and conducting state customs control of barter transactions are determined and modern challenges and prospects for development are illustrated.

Key words: barter transactions, documentary support, efficiency of export-import transactions, customs control.